

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин, д.е.н., професор
Петро Макаренко Петро МАКАРЕНКО

«03» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Проектний аналіз

освітньо-професійна програма Економіка підприємства
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь бакалавр

навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектний аналіз» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання: державна

Розробник: Дивнич Ольга, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

«02» вересня 2024 року

 (Ольга ДИВНИЧ)

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Протокол від «03» вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Економіка підприємства

«03» вересня 2024 р. № 1

 (Ольга ДИВНИЧ)

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності «Економіка»

протокол від «03» вересня 2024 р. № 1

 (Ольга ДИВНИЧ)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 051Екон_бд_2022
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	3 (051Екон_бд_2022)
Семестр	6
Лекції (годин)	32
Практичні (годин)	28
Самостійна робота (годин)	120
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування системного уявлення про принципи, методи і засоби прийняття проектних рішень, що дає можливість раціонально використовувати наявні ресурси для задоволення суспільних і власних потреб.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік базових дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Економіка підприємства: Економічна інформатика, Економіка підприємства, Економіко-математичні методи та моделі, Менеджмент, Соціальна економіка, Маркетинг, Організація та планування діяльності підприємства.

4. Компетентності

загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

спеціальні:

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК 15. Уміння раціонально організувати виробництво та планувати діяльність з використанням методів підвищення результативності виробничих систем підприємства.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)	– визначати основні етапи проектного аналізу для обґрунтування управлінських рішень економічних агентів (індивідуумів, домогосподарств, підприємств, органів влади); – обґрунтовувати доцільність використання аналітичного та методичного інструментарію для оцінки ефективності проектів; – демонструвати здатність застосовувати інструменти проектного аналізу (SWOT-аналіз, аналіз ризиків, аналіз вигід і витрат) для прийняття раціональних управлінських рішень; – досліджувати ключові фактори, що впливають на економічну ефективність проектів, та оцінювати їх вплив; – узгодити результати аналізу різних факторів для створення цілісної стратегії реалізації проекту; – оцінювати обґрунтованість управлінських рішень на основі аналітичних висновків.
ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності	– ідентифікувати основні принципи та методи презентації результатів проектного аналізу для фахівців і нефахівців; – класифікувати ключові елементи проектів (цілі, ресурси, ризики, вигоди) та обґрунтовувати їхню важливість для цільової аудиторії; – демонструвати навички застосування професійної аргументації для подання результатів аналізу проектів та пропозицій щодо їх реалізації; – оцінювати ефективність комунікаційних стратегій для представлення проектів різним групам зацікавлених сторін; – розробити оптимальний підхід до подання складних ідей проектного аналізу в доступній формі; – запропонувати стратегії представлення проектних рішень з урахуванням специфіки аудиторії.
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники	– ідентифікувати джерела інформації для збору соціально-економічних даних, необхідних для проектного аналізу; – обґрунтовувати методологію збору даних для оцінки соціально-економічних показників проектів (NPV, IRR, період окупності тощо); – застосовувати інструменти проектного аналізу для збору, обробки та аналізу даних з метою оцінки життєздатності проектів; – досліджувати достовірність і релевантність даних, використаних для розрахунків ефективності проекту; – розробити інтегрований підхід до оцінки соціально-економічного впливу проекту; – оцінювати доцільність використання отриманих даних у процесі ухвалення управлінських рішень.
ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох	– визначати соціально-економічні проблеми, які можуть впливати на успішність проектів у різних галузях; – класифікувати ризики проектів та обґрунтовувати їхній вплив на реалізацію проекту;

професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	– демонструвати здатність використовувати міждисциплінарний підхід для аналізу соціально-економічних явищ, які можуть вплинути на проект; – оцінювати можливі соціально-економічні наслідки проекту, враховуючи зовнішні та внутрішні фактори; – розробити стратегії адаптації проекту до змін у соціально-економічному середовищі; – запропонувати рішення для пом'якшення ризиків та мінімізації негативних наслідків проектів.
ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах	– ідентифікувати особливості нових умов і об'єктів, які виникають у процесі реалізації проектів; – обґрунтовувати важливість гнучкості та адаптивності для успішного управління проектами в умовах невизначеності; – демонструвати здатність адаптувати методології проектного аналізу до нових умов або обмежень; – визначати чинники, що потребують адаптивного підходу у процесі реалізації проекту; – розробити сценарії адаптації проекту до змін у зовнішньому середовищі; – оцінювати ефективність прийнятих адаптивних рішень у контексті успішної реалізації проекту.

6. Методи навчання і викладання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція; розповідь-пояснення; практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: підготовка реферату (доповіді); самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

Інноваційні та інтерактивні методи навчання: дискусії, проектування професійних ситуацій; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: опитування, доповідь; самостійна робота, розв'язування тестів; самостійний пошук помилок.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Концепція проекту

Предмет і мета проектного аналізу. Концепція проектного аналізу. Принципи проектного аналізу.

Поняття проекту. Трикутник обмежень проекту. Проект, план і програма. Відмінність у функціонуванні організації і проекту. Інвестиційний проект. Головні ознаки проекту.

Класифікація проектів: за типом проекту, за видом проекту, за тривалістю здійснення проекту, за масштабом проекту, за складністю, за якістю, за тривалістю, за рівнем учасників, за ступенем новизни, за об'єктом інвестиційної діяльності, за сферою застосування, за характером і сферою діяльності. Інфраструктурні проекти. Типові проекти.

Середовище проекту. Фактори зовнішнього оточення. Зовнішній аналіз. Загальні макроекономічні фактори. Предмет галузевого аналізу. Внутрішнє середовище проекту.

Учасники проекту (стейкхолдери): ініціатор проекту, замовник проекту, інвестор проекту, команда проекту, проект-менеджер, контрактор, субконтрактор, генеральний підрядник, постачальники, споживачі, ліцензори, девелоперська компанія, інжинірингова компанія, проектувальник, органи влади.

Тема 2. Життєвий цикл проекту

Життєвий цикл проекту. Фаза проекту. Інвестиційний цикл проекту. Фази і стадії проектного циклу.

Передінвестиційна фаза проекту. Стадії реалізації передінвестиційної фази. Структура ПТЕК (ТЕО). Типова структура бізнес-плану. Витрати на здійснення передінвестиційних досліджень.

Інвестиційна фаза проекту. Підготовка і проведення тендерів. Інженерно-технічне проектування. Будівництво. Виробничий маркетинг. Навчання персоналу. Фінансовий, маркетинговий і технічний моніторинг.

Експлуатаційна фаза проекту. Здача в експлуатацію. Виробнича експлуатація. Заміна та оновлення. Розширення та інновації. Завершальна оцінка проекту.

Складові проектного циклу за підходом Світового банку. Стадії життєвого циклу згідно підходу Світового банку. Правило SMART. Напрями проведення експертизи інвестиційного проекту: комерційна, технічна, екологічна, інституціональна, соціальна, фінансова, економічна та державна експертиза. Моделі життєвого циклу для проектів у галузі інформаційних систем.

Тема 3. Інструментарій проектного аналізу

Визначення цінності проекту. Поняття явних і неявних вигод і затрат. Альтернативна вартість та її використання у проектному аналізі. Визначення вигод у проектному аналізі. Поняття затрат у проектному аналізі. Особливості визначення затрат у проектних розрахунках. Модель оцінки додаткових затрат. Модель оцінки додаткових вигод. Встановлення якісного складу вигод і затрат, які виникають у результаті матеріальних впливів проекту. Класифікаційні ознаки витрат.

Концепція цінності грошей у часі. Інфляція, ризик і ліквідність. Майбутня вартість грошей. Теперішня вартість грошей. Компаундування. Дисконтування. Прості відсотки. Складні відсотки. Відсоткова ставка. Майбутня вартість коштів при використанні простих відсотків. Майбутня вартість коштів при використанні складних відсотків. Ефективна відсоткова ставка. Зростання кінцевої суми боргу за простими і складними відсотками. Теперішнє значення вартості майбутньої суми коштів. Множник дисконтування.

Врахування впливу інфляції на майбутню вартість та відсоткову ставку. Індекс інфляції. Інфляційні сценарії. Реальна відсоткова ставка, інфляційна премія, премія за ризик. Взаємозв'язок між реальною і звичайною відсотковими ставками.

Тема 4. Проектний грошовий потік

Поняття грошового потоку. Класифікація грошових потоків за масштабами обслуговування. Класифікація грошових потоків за видами господарської діяльності. Класифікація грошових потоків за напрямом руху. Класифікація грошових потоків за методами розрахунку обсягу. Види грошових потоків за рівнем достатності обсягу. Різновиди грошових потоків за стабільністю інтервалів формування.

Обумовлені грошові потоки. Додаткові грошові потоки. Додаткові вигоди та затрати від реалізації інвестиційного проекту. Проектний грошовий потік. Рух грошових коштів за фазами життєвого циклу проекту. Загальний (традиційний) грошовий потік. Чистий грошовий потік. Чистий операційний грошовий потік. Вільний грошовий потік. Залишковий грошовий потік. Майбутня вартість грошового потоку (FV). Дисконтування грошового потоку (PV).

Поняття ануїтету. Ануїтет постнумерандо (звичайний ануїтет). Ануїтет пренумерандо (авансований ануїтет). Майбутня вартість ануїтету (S). Теперішня вартість ануїтету (A).

Складання графіків повернення довгострокових кредитів. Витрати обслуговування боргу. Термінові платежі. Види ставок: фіксована, плаваюча, комбінована, порогова, ярусна. Прямолінійне повернення кредиту (метод Ринга). Погашення кредиту періодичними внесками («повітряна куля»). «Амортизаційне» погашення кредиту (метод Інвуда).

Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів

Базові підходи й принципи оцінки ефективності проектних рішень. Підходи до аналізу ефективності інвестиційних проектів: статичний і динамічний. Припущення для застосування динамічного підходу визначення показників ефективності проекту. Принципи міжнародної практики оцінки ефективності інвестицій.

Прості статичні показники оцінки проектних рішень. Термін окупності інвестицій. Бухгалтерська рентабельність інвестиційного проекту.

Показники ефективності проектних рішень з урахуванням фактора часу. Чиста теперішня вартість інвестиційного проекту (NPV). Модифікована чиста теперішня вартість (MNPV).

Дисконтований індекс прибутковості (DPI). Дисконтований період окупності (DPP). Фінансовий профіль проекту. Внутрішня норма дохідності (IRR). Основні властивості NPV та MNPV. Взаємозв'язок NPV, MNPV та DPI.

Система пріоритетів при виборі проекту підприємством-інвестором. Конкурс проектів. Критерії відбору інвестиційних проектів. Змістовний склад груп критеріїв відбору проектів.

Тема 6. Динамічний аналіз безбитковості проекту

Аналіз безбитковості проекту. Припущення аналізу безбитковості проекту. Змінні витрати. Постійні витрати. Загальні витрати. Безбитковість проекту (CVP-аналіз). Критичний обсяг реалізації.

Методи розрахунку безбитковості проекту. Критичний обсяг реалізації. Обсяг реалізації продукції для отримання необхідного прибутку. Обсяг реалізації продукції для отримання необхідної рентабельності. Критичний обсяг реалізації у грошовому виразі. Запас фінансової міцності. Критична ціна реалізації виробу. Графічне зображення безбитковості реалізації (виробництва) у натуральному виразі. Запас виробничої потужності. Рівень цінового та операційного важелю.

Оцінка впливу факторів на критичний обсяг реалізації. Ефект зниження постійних витрат. Ефект зниження змінних витрат. Ефект підвищення ціни реалізації продукції. Ефект зростання обсягів реалізації продукції.

Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності

Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків. Проектні ризики в контексті операційної, інвестиційної та фінансової проектної діяльності. Ризики за можливістю усунення. Ризики за рівнем фінансових втрат. Ризики за сферою виникнення. Ризики за причинами виникнення. Ризики за можливістю страхування.

Причини виникнення. Зовнішні ризики. Внутрішні ризики. Наслідки та ознаки функціональних ризиків.

Кількісний та якісний аналіз. Методи, що ґрунтуються на формалізованому описі рівня ризику. Методи, що ґрунтуються на лінгвістичному описі рівня ризику. Статистико-ймовірнісний метод. Метод коригування. Метод чутливості. Метод сценаріїв. Метод дерева рішень. Метод імітаційного моделювання. Експертна оцінка. Метод ранжування. Парне порівняння.

Методи зниження ризику. Розподіл ризику. Резервування коштів на покриття непередбачених витрат. Зниження ризиків у плані фінансування. Страхування ризику.

Тема 8. Маркетинговий аналіз

Напрями комплексного обґрунтування інвестиційного проекту. Маркетинговий аналіз. Аналіз ринку. Розробка концепції й стратегії маркетингу. Формування програми та бюджету маркетингу проекту. Програма маркетингу. Бюджет маркетингу.

Маркетингова інформація. Середовище прямого впливу на інвестиційний проект. Середовище опосередкованого впливу на інвестиційний проект. Методи отримання первинної інформації в маркетингових дослідженнях.

Фактори, які впливають на збут. Конкурентоспроможність товару. Сегментування ринку. Конкурентне середовище. Позиціонування продукту.

Маркетингова стратегія проекту. Основні стадії життєвого циклу продукту проекту. Матриця БКГ. Просування проектних товарів. Базові стратегії охоплення ринку.

Проектне ціноутворення. Характер попиту в залежності від ціни та обсягу збуту. Коефіцієнт еластичності попиту за ціною. Вплив характеру попиту на поведінку покупців. Цінова стратегія проекту. Методи ціноутворення. Структура оптової та роздрібною ціни проектного товару.

Тема 9. Технічний аналіз

Основні групи задач технічного аналізу. Місце реалізації проекту. Абсолютна порівняльна ефективність двох варіантів інвестиційного проекту, розміщених в різних географічних зонах. Вибір географічного місця розташування проекту. Аспекти оцінки масштабу проекту. Типовий розподіл витрат ресурсів і часу в життєвому циклі проекту. Поділ проектних витрат на постійні та змінні. Базові підходи щодо зниження витрат. Параметри продукту. Технічні показники

товару. Стандартизація. Матеріально-технічна підготовка. Точка відновлення замовлення. Умови припинення реалізації проекту.

Технологія: технологія продуктів, технологія процесів, технологія управління. Промисловий дизайн. Етапи оцінки технологій. Основні форми трансферу технологій. Комерційні методи передачі технології. Базові підходи до оцінки обґрунтування вибору технології: методи фінансового аналізу, методи ранжування, методи бальної оцінки.

Тема 10. Інституціональний аналіз

Завдання інституційного аналізу. Інститути. Функції інститутів. Трирівнева схема інституціональної структури при здійсненні інституціонального аналізу інвестиційного проекту.

Оточення проекту. Політичні фактори впливу на проект. Правові фактори. Напрями державної політики. Положення щодо державного регулювання інвестиційної діяльності. Бюджетно-податкова політика. Грошово-кредитна політика. Вплив інфляції на успіх інвестиційного проекту. Фактори, що впливають на розмір відсоткової ставки за кредитами комерційних банків. Кількісне оцінювання ступеня впливу зовнішніх факторів на інвестиційний проект.

Підходи узгодженості та підпорядкованості цілей проекту та цілей підприємства. Оцінка рівня команди проекту. Підхід ранжування членів команди на основі рейтингів. Основні категорії конфліктних відносин. Проектна організаційна структура. Критерії вибору організаційної структури проекту. Нормативні характеристики апарату управління. Діапазон управління. Трансакційні витрати.

Тема 11. Екологічний аналіз

Екологічний аналіз проекту. Мета екологічного аналізу. Компоненти-забруднювачі. Законодавчі акти, що регламентують екологічний аналіз. Екологічна ліцензія. Декомпозиційна схема впливу інвестиційного проекту на навколишнє природне і соціальне середовища та економічні параметри. Роль та місце екологічного аналізу в структурі проектного циклу. Екологічний скринінг. Екологічна безпека. Показники пріоритетності інвестиційних проектів за факторами забруднення. Державна екологічна експертиза.

Класифікація інвестиційних проектів за ступенем впливу на оточуюче природне середовище. Види збитків від забруднення навколишнього середовища. Локальні еколого-економічні збитки. Методи оцінки збитків від забруднення оточуючого середовища.

Тема 12. Соціальний аналіз

Соціальний аналіз проекту. Аспекти соціального аналізу. Якісні та кількісні показники соціального аналізу. Задачі соціального аналізу інвестиційного проекту. Інвестиційний проект в контексті прямого та регіону опосередкованого впливу.

Склад базових напрямів оцінки населення проекту. Демографічні характеристики населення проекту. Оцінка рівня та якості життя населення проекту. Соціальна структура населення проекту. Етнодемографічні характеристики населення проекту.

Тема 13. Фінансовий аналіз

Фінансовий аналіз проекту. Основні етапи фінансового аналізу. Багатофакторні статистичні методи аналізу фінансового стану та фінансових результатів.

Складові інформаційного забезпечення оцінки фінансового стану і фінансових результатів. Види вартості фінансового стану підприємства. Методи оцінки фінансового стану. Групи показників оцінки фінансового стану підприємства. Показники ліквідності. Показники фінансової стійкості (платоспроможності). Показники ділової активності. Показники рентабельності. Показники ринкової активності.

Основні завдання фінансування проекту. Інвестиційний меморандум. Дворівнева система фінансування проектів. Джерела фінансування проектів на підприємстві. Основні організаційні форми залучення коштів. Схема проектного фінансування. Повний регрес на позичальника. Обмежений регрес на позичальника. Без регресу на позичальника. Банківське фінансування проекту. Корпоративні інфраструктурні облігації. Лізинг. Порядок здійснення лізингової операції. Внутрішні джерела фінансування інвестиційних проектів. Нерозподілений прибуток. Ефект фінансового важеля.

Проектне фінансування планування. Фінансова стратегія проекту. Розрахунок інвестиційних витрат. Поточні витрати. Кругообіг поточних витрат у ході реалізації інвестиційного проекту. Типовий прогностичний баланс грошових потоків інвестиційного проекту. Платіжний календар. Касовий план.

Тема 14. Економічний аналіз

Зміст задач економічного аналізу інвестиційного проекту. Концепція альтернативної вартості.

Економічна привабливість проекту. Показники економічної привабливості проекту. Методи оцінки економічної привабливості проекту та їх коротка характеристика.

Економічна ефективність проекту. Складові методичного апарату оцінки економічної ефективності проекту. Вплив окремих трансфертних платежів на економічні й фінансові вигоди та економічну ефективність проекту. Тіньової ціни. Реальна вартість національної валюти. Оцінка економічної вартості землі. Оцінка економічної вартості землі. Оцінка економічної вартості праці.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	Денна форма навчання 051Екон бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Концепція проекту	14	4	2	8
Тема 2. Життєвий цикл проекту	12	2	2	8
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	16	4	2	10
Тема 4. Проектний грошовий потік	14	2	2	10
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	16	4	2	10
Тема 6. Динамічний аналіз безбитковості проекту	12	2	2	8
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	16	4	2	10
Тема 8. Маркетинговий аналіз	12	2	2	8
Тема 9. Технічний аналіз	12	2	2	8
Тема 10. Інституціональний аналіз	10		2	8
Тема 11. Екологічний аналіз	10		2	8
Тема 12. Соціальний аналіз	12	2	2	8
Тема 13. Фінансовий аналіз	12	2	2	8
Тема 14. Економічний аналіз	12	2	2	8
Усього годин	180	32	28	120

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма навчання 051Екон бд 2022
Тема 1. Концепція проекту	2
Тема 2. Життєвий цикл проекту	2
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	2
Тема 4. Проектний грошовий потік	2
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	2
Тема 6. Динамічний аналіз безбитковості проекту	2
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	2

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма навчання 051Екон_бд_2022
Тема 8. Маркетинговий аналіз	2
Тема 9. Технічний аналіз	2
Тема 10. Інституціональний аналіз	2
Тема 11. Екологічний аналіз	2
Тема 12. Соціальний аналіз	2
Тема 13. Фінансовий аналіз	2
Тема 14. Економічний аналіз	2
Разом	28

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма навчання 051Екон_бд_2022
Тема 1. Концепція проекту	8
Тема 2. Життєвий цикл проекту	8
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	10
Тема 4. Проектний грошовий потік	10
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	10
Тема 6. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	8
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	10
Тема 8. Маркетинговий аналіз	8
Тема 9. Технічний аналіз	8
Тема 10. Інституціональний аналіз	8
Тема 11. Екологічний аналіз	8
Тема 12. Соціальний аналіз	8
Тема 13. Фінансовий аналіз	8
Тема 14. Економічний аналіз	8
Разом	120

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	- виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	
ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	підготовка доповіді	виконання завдань сам. роб.	
Тема 1. Концепція проекту	3	1	5	1	5
Тема 2. Життєвий цикл проекту	3	1		1	5
Тема 3. Інструментарій проектного аналізу	3	1		1	5
Тема 4. Проектний грошовий потік	3	1		1	5
Тема 5. Критерії оцінки інвестиційних проектів	3	1		1	10
Тема 6. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	3	1		1	5
Тема 7. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	3	1		1	5
Тема 8. Маркетинговий аналіз	3	1	5	1	5
Тема 9. Технічний аналіз	3	1		1	5
Тема 10. Інституціональний аналіз	3	1		1	5
Тема 11. Екологічний аналіз	3	1		1	10
Тема 12. Соціальний аналіз	3	1		1	5
Тема 13. Фінансовий аналіз	3	1		1	5
Тема 14. Економічний аналіз	3	1		1	5
Екзамен					20
Разом	42	14	10	14	100

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає володіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень
2	здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів
1	здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень
0	відсутність відповіді на практичне завдання, потрібне повторне виконання для опанування результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Здобувач вищої освіти надав понад 50 % невірних відповідей
1	Здобувач вищої освіти надав понад 50 % вірних відповідей

Підготовка доповіді / презентації*

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	Тема розкрита глибоко з повним розумінням ключових ідей. Матеріал є точним, актуальним і повністю відповідає темі, представлений детальний аналіз та виявлене критичне мислення. Презентація має чітку та логічну структуру з правильно побудованими вступом, основною частиною та висновками. Усі частини узгоджені та логічно пов'язані між собою. Візуальні матеріали підібрані якісно, підсилюють ключові тези. Текст оформлений професійно, без граматичних помилок, з гармонійним використанням візуальних елементів. Матеріал поданий чітко, впевнено та виразно. Доповідач активно взаємодіє з аудиторією, залучає її до обговорення, демонструє високий рівень підготовки та здатність спонтанно відповідати на питання.
2-3	Основні ідеї розкриті, проте неповно або поверхнево. Матеріал відповідає темі, але містить деякі неточності або недостатньо опрацьовані моменти. Елементи аналізу присутні, проте вони не мають достатньої глибини. Структура в цілому зрозуміла, включає вступ, основну частину та висновки, однак є незначні недоліки. Логічна послідовність викладу порушена в окремих місцях. Використано візуальні матеріали, але не всі повністю відповідають змісту. Текст оформлений на прийнятному рівні, хоча присутні незначні помилки. Подача матеріалу відносно чітка, проте бракує виразності. Взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
0-1	Основна ідея нечітка або зовсім не розкрита, матеріал не відповідає темі або містить значні неточності. Відсутність аналізу та глибокого розуміння предмету. Структура недоопрацьована, організація матеріалу слабка: вступ, основна частина і висновки не виділені, логіка викладу порушена або хаотична. Використання візуальних матеріалів мінімальне або не відповідає змісту, текст оформлений неякісно, містить численні помилки.

	Подача матеріалу монотонна або невиразна, відсутність контакту з аудиторією, недостатня підготовка, часті паузи, читання без адаптації до аудиторії.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 2 доповіді / презентації

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконані чи не відповідають результатам навчання
1	за виконання глосарію за термінами теми та письмового тестового завдання, що повністю розкриває засвоєний результат навчання

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є екзамен.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне (1 питання)	0-1	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2-3	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	4-5	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти
	6-7	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
	8-10	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Максимальна кількість балів	10 балів	
Практичне завдання	0-1	відсутність відповіді на практичне завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2-3	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
	4-5	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результати навчання у здобувача вищої освіти, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
	6-7	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
	8-10	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	20 балів	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Ноутбук, під'єднаний до мережі Internet, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua>).

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перекладання:** здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись термінів – дат і часу аудиторного виконання видів робіт або дистанційного (на платформі LMS Moodle).

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 25% нижче. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- **щодо академічної доброчесності:** здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

- **щодо відвідування занять:** відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>.

- **щодо оскарження результатів оцінювання:** Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>.

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 1. Концепція проекту	Prometheus	Основи проєктного менеджменту	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Irvine+BPM101+2023_T3
Тема 8. Маркетинговий аналіз	Prometheus	Цифрові медіа та маркетингові стратегії	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Illinois+DMMS101+2023_T3
Тема 13. Фінансовий аналіз	Prometheus	ПРО Краудфандинг. Як громадським діячам і соціальним підприємцям успішно залучати кошти	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+PROCF101+2023_T3
	Coursera	Оцінка та фінансовий аналіз для стартапів	https://www.coursera.org/specializations/startup-valuation
Тема 1-7	Edera	Соціальне підприємництво та конкурентоспроможність	https://study.ed-era.com/uk/courses/course/309

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Інвестиційний аналіз бізнес-проєктів: навч. посіб. / Трусова Н. В. та ін.; Тавр, держ. агротехнол. ун-т ім. Дмитра Моторного. Мелітополь: Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2019. 328 с.

2. Ковшун Н. Е., Левун О. І. Аналіз та реалізація проєктів: навч. Посіб. Рівне: НУВГП, 2022. 350 с.

3. Курок О. О., Семененко О. Г. Проєктний аналіз: навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький: вид.: «ФОП Домбровська Я. М.», 2019. 204 с.

4. Левковець О. М. Бізнес-проєктний аналіз: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 161 с.

5. Митяй В. О. Проєктний аналіз: навч. посіб. Київ: Знання, 2020. 311 с.

6. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чаплек Н. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. Львів: ЛЬВДУВС, 2019. 276 с.

7. Попова Н. В. Проєктний аналіз : підручник. Харків: ХНАДУ, 2019. 175 с.

8. Проєктний аналіз: навч. посіб. / Н. Й. Басюркіна та ін.; за ред. В. А. Карпова. Київ: Кондор, 2019. 324 с.

9. Проєктний аналіз: навч. посібник / за ред. В. А. Карпова. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 324 с.

10. Проєктний аналіз: практикум / Упорядник: С. О. Заїка Вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків: ТОВ Стильна типографія, 2019. 52 с.

11. Управління інноваційними проєктами і програмами: навч. посіб. / В. О. Гордієнко; Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро: Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. 115 с.

12. Черчик Л. М. Проєктний менеджмент. Практичний курс: навч. посіб. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 190 с.

13. Швець Л.П. Проєктний аналіз: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000. 2019. 648 с.

Допоміжні

14. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.

15. Дивнич А. В., Дивнич О. Д. Упущенная выгода субъектов хозяйствования вследствие невыполнения обязательств по ресурсному обеспечению в условиях кризиса. *Современные тенденции и перспективы развития национальных экономик в условиях вызовов мировой*

пандемии: сборник трудов Международной научно-практической конференции (22 сент. 2020 г., Евразийский нац. ун-т им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан). Нур-Султан: Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, 2020. С. 27 – 30.

16. Дивнич О. Д. Використання динамічного підходу до оцінки інвестиційних проектів. *Проблеми інвестування та формування інвестиційного клімату в АПК: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (29-30 жовтня 2015 р., ПДАА, м. Полтава)*. Полтава: РВВ ПДАА, 2015. С. 69 – 72.

17. Дивнич О. Д. Особливості формування виробничої програми сільськогосподарського підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 113 – 120.

18. Дивнич О. Д. Формальні методи оцінки ефективності проектних рішень. *Науковий вісник Херсонського державного університету: Вип. 6. Ч. 2. Економічні науки*. 2014. С. 155 – 158.

19. Дивнич О. Д., Бондаренко М. Ф., Субота Н. В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 2019. С. 119 – 126.

20. Дивнич О. Д., Демиденко Л. М. Застосування функціонально-вартісного аналізу при обґрунтуванні проектних рішень. *Наукові розробки, передові технології, інновації: збірник наукових праць та тез наукових доповідей за Матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (6-8 травня 2017 р., Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку, м. Київ)*. Київ: НДІСР, 2017. С. 418 – 421.

21. Дивнич О. Д., Фролова І. І., Кожара Є. О. Капітальні інвестиції у ресурсному забезпеченні сільськогосподарських підприємств України. *Сучасні тенденції соціально-гуманітарного розвитку суспільства: Соціально-гуманітарний вісник, 25 листопада 2020 р.* Вип. 36., 2020. С. 123 – 125.

22. Єгорченков О. В., Єгорченкова Н. Ю., Катаєва Є. Ю. Азбука управління проектами. *Планування: навч. посіб.* Київ: КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. 117 с.

23. Словник термінів і понять з дисципліни «Проектний аналіз» / уклад. С.О.Заїка – Харків: ДБТУ, 2024 – 34 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
2. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
3. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsql/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
6. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України
7. <https://lib.pdau.edu.ua/> – електронна бібліотека ПДАУ.
8. Стартапи – <https://startup.ua/ua/startups/>.
9. Бізнес-журнал «Компанйон» – <https://kompanion.online/>.
10. Журнал НВ – <https://nv.ua/>.
11. Глобал Форум щодо Управління проектами. URL: <http://www.pmforum.org>.
12. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL: <http://www.projectmanagement.com/books>.
13. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). URL: <http://www.ipma.ch>.